

РЕШЕНИЕ

№ 26638

гр. София, 06.08.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 44 състав, в
публично заседание на 15.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Владимирова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **9651** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 13, ал. 9 от Закон за енергетиката (ЗЕ), вр. чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е във връзка с Решение № 9783 от 16.09.2024 г. на III отделение на ВАС по адм. дело № 7175/2023 г., с което е отменено решение № 3343 от 22.05.2023 г., постановено по адм. д. № 7415 от 2022 г. на АССГ, а делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на същия съд.

Предмет на спора е жалба на „ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2“ ЕАД, ЕИК -[ЕИК], подадена чрез адв. С., срещу Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г. на Комисия за енергийно и водно регулиране (КЕВР) в частта по т. III от диспозитива, касаещ отказ за утвърждаване на цена, по която дружеството жалбоподател да продава електрическа енергия на обществения доставчик.

Релевират се доводи, че административният акт е издаден в нарушение на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалноправните норми и при несъответствие с целта на закона - отменителни основания по чл. 146, т. 3, т. 4 и т. 5 от АПК. Излагат се твърдения, че по отношение на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД няма направен изричен извод, че попада в обхвата на чл. 21, ал. 1, т. 21, изр. второ от ЗЕ, но за такъв се съди по изрично постановения отказ да бъдат утвърдени цени на електрическа енергия на определена месечна разполагаемост за производството ѝ от жалбоподателя. Според жалбоподателя е налице вътрешно противоречие относно въпроса за евентуалното приложение на чл. 21, ал. 1, т. 21, изр. второ от ЗЕ по отношение на дружеството, като се изтъква, че изчислената от КЕВР пълна цена за енергия за ТЕЦ“ Марица Изток 2“ ЕАД е в размер на 328,11 лв./МВтч, а средната прогнозна пазарна цена на електрическа енергия за периода 01.07.2022 г. - 30.09.2023 г. е в размер на 430,94 лв./МВтч., което означава, че определената на дружеството цена не надхвърля с 10% прогнозната пазарна цена.

Алтернативно се сочи, че дружеството попада в хипотезата на изключението предвидено в чл. 93а, т. 3 от ЗЕ вр. чл. 4, ал. 2, т. 8 ЗЕ, позовавайки се на Заповед № Е-РД 16-479/25.06.2021 г. на министъра на енергетиката. В тази връзка оспорващият счита, че КЕВР следва да му определи разполагаемост по чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ, независимо от обстоятелството, че регулираната цена на дружеството като производител надхвърля с повече от 10 на сто прогнозираната пазарна цена за регулаторния период. В т. 3 от жалбата се излагат и подробни възражения относно одобрената в мотивите на Решението пълна цена за енергия в размер на 328,11 лв./МВтч. Изтъква се, че тази цена е посочена единствено в мотивите, но не и в диспозитива на решението, както и че КЕВР следва да вземе предвид и непризнатите разходи на дружеството в размер на 27 344 хил. лв., в резултат на което цената следва да се преизчисли на 331,88 лв. В този смисъл се претендира отмяна на Решението в обжалваната част с присъждане на сторените по делото разноски.

В съдебно заседание оспорващият, чрез адв. С., поддържа жалбата и моли да бъде уважена. Счита, че в оспореното решение се констатира противоречие между изложените в него фактически и правни основания, а именно посоченото правно основание по чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ не кореспондира с фактическите данни по административното производство, поради което моли за отмяна на решението в обжалваната част и връщане делото като преписка на КЕВР със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. Представя списък с разноски за предходните производства, като за настоящото не претендира такива.

Ответникът - Комисия за енергийно и водно регулиране, чрез гл. юрисконсулт С. П., оспорва жалбата и моли за потвърждаване на решението с присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Подробни съображения излага в писмени бележки.

Заинтересованата страна – „Национална електрическа компания“ ЕАД /НЕК/, чрез юрк. А., оспорва жалбата и моли за отхвърлянето ѝ, както и да бъде присъдена сума от 200 лв. – юрисконсултско възнаграждение. Аргументи за недопустимост, респ. за неоснователност на оспорването развива в писмени бележки.

Заинтересованата страна – „АЕЦ КОЗЛОДУЙ“ ЕАД, редовно призована, не изпраща представител. На 17.03.2025 г. по делото е постъпил писмен отговор, в който са развити доводи за недопустимост, алтернативно неоснователност на оспорването.

Софийска градска прокуратура не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд – София – град, Трето отделение, 44 състав, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Със заявление с вх. № Е-13-12-4 от 31.03.2022 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е предложило за утвърждаване следните цени:

- цена за енергия - 244,78 лв./MWh, без ДДС;
- цена за разполагаемост - 40,48 лв./MWh, без ДДС;
- пълна цена за електрическа енергия - 299,03 лв./ MWh, без ДДС.

Предложените цени са образувани при следните стойности на ценообразуващите елементи: променливи разходи - 1 774 875 хил. лв., в т.ч. гориво за производство - 285 349 хил. лв., консумативи - 23 870 хил. лв., други променливи разходи - 1 465 657 хил. лв. (такса услуга водоползване - 170 хил. лв., енергия за производствени нужди - 695 хил. лв., депониране на пепелина - 3 829 хил. лв., разходи за закупени квоти за въглеродни емисии - 1 460 963 хил. лв.); нетна електрическа енергия - 7 250 804 MWh; Условно-постоянни разходи - 317 225 хил. лв.; възвръщаемост - 76 089 хил. лв.; разполагаемост на предоставената мощност - 9 715 901 MWh.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД посочва, че производствената програма за новия ценови период предвижда производството на 7 250 804 MWh нетна електрическа енергия. Общата стойност на

променливите разходи възлиза на 1 774 875 хил. лв., като дружеството включва горива за производство: местни въглища от „Мини Марица изток“ ЕАД, мазут и природен газ, разходи за закупени квоти за въглеродни емисии, консумативи: варовик, химически реагенти и смазочни материали, други променливи разходи, като услуга водоподаване, енергия за собствени нужди и депониране на пепелина.

В заявлението си дружеството е представило информация за отделните групи променливи разходи:

- Основното гориво, използвано в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, са въглища, добивани от „Мини Марица изток“ ЕАД в Източномаришкия енергиен комплекс, които се характеризират от една страна с високо сярно и пепелно съдържание и влажност, а от друга и с много ниска калоричност. Общата стойност на планираните разходи за въглища възлиза на 281 079 хил. лв. при нова цена на въглищата от 01.03.2022 г. в размер на 87,35 лв./тУГ;

- Предвидените разходи за гориво за разпалване са на обща стойност 4 270 хил. лв. и включват разходи за мазут - 1 518 хил. лв. и разходи за природен газ - 2 751 хил. лв. Планираните разходи за природен газ са изчислени на база прогнозна цена 1 355,38 лв./х.им3 е включена цена за пренос и прогнозна цена за достъп през газопреносната мрежа;

- При разходите за консумативи с най-голяма тежест са разходите за варовик формирани от количеството варовик 671 622 тона, използвано за сероочистване на димните газове, като сключените договори за доставка са с действаща цена за тон варовик в размер на 34,23 лв./тон. Планираните разходи за варовик възлизат на 22 990 хил. лв.;

- Разходите за водоползване се формират съгласно чл. 10, ал. 1 от Тарифата за таксите за водовземане за ползване на воден обект и декларация по чл. 1946 от Закона за водите за изчисляване на дължимата такса по утвърден образец от министъра на околната среда и водите за разрешено ползване на воден обект за 2018 г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД;

- Разходите за квоти за парникови газове са формирани въз основа на очакването на дружеството да емитира 9 515 648 тона парникови газове, като цялото количество следва да бъде закупено по пазарни цени. Общата стойност на разходите за квоти за новия регулаторен период е изчислена на 1 460 963 хил. лв., като за изчислението е използвана цена от 78,50 евро/тон на база информация от сайта www.investing.com от търговската сесия на 30.03.2022 г.

Условно-постоянните разходи, заявени от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, включват пет основни групи: разходи за заплати, разходи, свързани с осигурителното законодателство, разходи за амортизации, разходи за ремонти и разходи, пряко свързани с дейността по лицензията. Общата стойност на планираните постоянни разходи за новия ценови период възлиза на 317 225 хил. лв.

В заявлението си дружеството е представило информация за отделните групи условно- постоянни разходи, както следва:

- Планираните средства за работни заплати и осигуровки за новия ценови период се увеличават с 15% спрямо отчетените за 2021 г. и възлизат на 81 647 хил. лв. Увеличението се дължи нов КТД за периода 01.01.2022 г. - 31.12.2023 г., сключен на 26.11.2021 г., и анекс към него от 12.01.2022 г., който предвижда размерът на основните месечни трудови възнаграждения в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД да се повишат с процента на увеличение на минималната работна заплата за страната;

- Разходите, свързани със социални осигуровки, възлизат на 35 296 хил. лв., като според дружеството тяхната стойност е в съответствие със социално-осигурителното законодателство. Общата стойност на тези разходи също се увеличава през новия регулаторен период съобразно предвидения ръст на работните заплати;

- Планираните разходи за амортизации през новия ценови период възлизат на 137 469 хил. лв. Според „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД приложимата счетоводна политика за тяхното отчитане е

съобразена с изискванията на КЕВР за прилагане на линеен метод на амортизация, спрямо полезния живот на активите;

- Дружеството посочва, че ремонтната програма за 2021-2022 г. е на стойност 29 534 хил. лв. и завишението на очакваните разходи за ремонти, в сравнение с отчетените през 2021 г., се дължи на планирани ремонти по основните производствени съоръжения и ремонти на новоизградените съоръжения с екологично предназначение, както и най-вече на значителното повишение на цените на материалите, суровините и услугите в резултат на инфлацията, която по данни на Националния статистически институт (НСИ) за индекса на потребителските цени за периода от месец януари 2021 г. до месец януари 2022 г. възлиза на 9,2%;

- Планираните от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД разходи за новия ценови период, пряко свързани с дейността на лицензията, възлизат на 32 649 хил. лв. и се увеличават с 15,45% спрямо отчетените за 2021 г. поради по-високите разходи за персонал, ремонти, амортизации и застраховки.

Изчислената от дружеството регулаторна база на активите /РБА/ възлиза на 1 737 607 хил. лв., в т.ч. необходим оборотен капитал в размер на 185 250 хил. лв. или 1/8 от утвърдените годишни оперативни парични разходи за дейността, като не са включени разходи за амортизации. Използваната от дружеството норма на възвръщаемост /НВ/ на собствения капитал (НВск) за определяне на цената за разполагаемост е в размер на 5%, а на привлечения капитал (НВпк) - 3,94%, като среднопретеглената цена на капитала е 4,38%. В стойността на РБА не е включен преоценъчен резерв.

Със същото заявление е обективизирано и искане за компенсиране на разходи по чл. 35 от ЗЕ.

В посоченото заявление „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД е поискало определяне на цена от 299,03 лв./ MWh.

Освен жалбоподателя, заявления за утвърждаване на цени за производство на електрическа енергия са подали също така:

- „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, с вх. № Е-14-24-5 от 31.03.2022 г., за което дружество КЕВР е изчислила пълна цена в размер на 60,96 лв./MWh, без ДДС, и нетна електрическа енергия - 15 650 833 MWh (стр. 17 от Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г.);

- „Национална електрическа компания“ ЕАД (НЕК ЕАД), с вх. № Е-13-01-10 от 31.03.2022 г. за електрическата енергия, произвеждана от ВЕЦ, за което дружество КЕВР е изчислила пълна цена в размер на 80,98 лв./MWh, без ДДС и нетна електрическа енергия — 3 178 843 MWh (стр. 19 от Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г.);

- „ТЕЦ-Бобов Дол“ АД с вх. № Е-14-33-3 от 31.03.2022 г., за което дружество КЕВР е изчислила пълна цена в размер на 673,15 лв./MWh, без ДДС и нетна електрическа енергия - 438 000 MWh (стр. 30 от Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г.);

- „ТЕЦ Марица 3“ АД с вх. № Е-14-34-3 от 01.04.2022 г., за което дружество КЕВР е изчислила пълна цена в размер на 507,84 лв./MWh, без ДДС и нетна електрическа енергия — 135 000 MWh (стр. 33 от Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г.);

- „Топлофикация Русе“ АД с вх. № Е-14-09-4 от 01.04.2022 г., за което дружество КЕВР е изчислила пълна цена в размер на 569,68 лв./MWh, без ДДС и нетна електрическа енергия — 135 388 MWh (стр. 35 от Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г.).

С писмо с вх. № Е-13-12-1004 от 02.06.2022 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е представило становище по доклада и проекта на решение за утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“ за ценовия период 01.07.2022 г. - 30.06.2023 г.

Органът констатира, че в становището на дружеството липсва позиция по отношение изчислената му цена от 328,11 лв./MWh, без ДДС, както и отказа да му бъде определена разполагаемост по чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ за предстоящия регулаторен период.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД възразява срещу частичното непризнаване на искането му по чл. 35 от ЗЕ за компенсиране на разходи в общ размер на 177 957 хил. лв. за количествата електрическа енергия, предоставени на обществения доставчик за нуждите на регулирания пазар, съгласно Решение № Ц-19 от 01.07.2019 г., Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. и Решение № Ц-27 от 01.07.2021 г. на КЕВР, както и Заповед № Е-РД-16-295 от 25.06.2020 г., Заповед № Е-16-377 от 05.05.2021 г. и Заповед № Е-РД-16-479 от 25.06.2021 г. на министъра на енергетиката с оглед гарантиране сигурността на доставките на електрическа енергия.

С процесното Решение № Ц - 19 от 01.07.2022 г., в частта по т. I.1 е определена за периода 01.07.2022 г. – 30.06.2023 г. прогнозна месечна разполагаемост за производство на електрическа енергия на производителите, от които общественият доставчик да изкупува електрическа енергия. Производителите, за които е определена разполагаемост, са такива в състава на „НЕК“ ЕАД; „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД; „Ей И Ес – ЗС Марица Изток 1“ ЕООД; „Контур Глобал Марица Изток 3“ АД; Централни с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия; ВЕИ. В частта по т. III от решението КЕВР е отказала на „Тец Марица Изток 2“ ЕАД да утвърди цена, по която да продава електрическа енергия на обществения доставчик.

Комисията е приела възражения на жалбоподателя за неоснователни при следните съображения:

Наличието на заповед по чл. 4, ал. 2, т. 8 от ЗЕ на министъра на енергетиката според органа, не предполага безусловно признаване на всички извършени от дружеството разходи за периода, за който се отнася. Съгласно чл. 35, ал. 3 и ал. 4 ЗЕ, лицата по ал. 1 подават периодично заявление пред Комисията за компенсиране на съответните разходи, след което регулаторът определя обема за компенсиране за всяко отделно предприятие и общия обем за възстановяване за съответния период. При преценката КЕВР се ръководи от принципите по чл. 23 и чл. 24 от ЗЕ, осигурявайки баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите, както и равнопоставеност и недискриминационно третиране на отделните групи енергийни предприятия. В тази връзка разходите за квоти за въглеродни емисии следва да се остойностяват по отчетената средна цена на въглеродните емисии на проведените първични търгове на Европейската енергийна борса за регулаторния период, както предвиждат разпоредбите на НРЦЕЕ. Независимо от финансовото състояние на дружеството, Комисията не приема за икономически обосновано, ФСЕС, респективно всички крайни клиенти на електрическа енергия, да се натоварват с допълнителни 114 млн. лв. поради закъснели действия на ръководството на дружеството, като безусловното възстановяване на разходите за закупуване на квоти за въглеродни емисии не стимулира възприемането на оптимална стратегия за управление на позициите на пазара на емисии от страна на дружеството. Останалите искания са приети за неоснователни, тъй като една част от тях са свързани с управленски решения в несъответствие с определената регулаторна рамка, други с договорени търговски взаимоотношения извън контрола на Комисията. По отношение на разходите за персонал следва да се има предвид, че в Решение № Ц-27 от 01.07.2021 г. на КЕВР тези разходи са признати на нивото, заявено от дружеството, но въпреки това то претендира за допълнителна компенсация. В основната си част повисоките разходи, за които „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД претендира да бъде компенсирано, са в резултат от сключени/актуализирани договори след 01.01.2022 г. и са свързани с отчетеното за предходното шестмесечие значително увеличение на натоварването на централата и реализация на произведената електрическа енергия на борсовия пазар (72% от общото количество произведена електрическа енергия от централата за 2021 г. е през второто шестмесечие), съответно реализирани съществено

по-големи приходи спрямо предходните няколко регулаторни периода, когато дружеството е работело основно за регулирания пазар. Предвид горното, повишените разходи за ремонт (свързани с по-голямата използваемост на съоръженията) и повишените разходи за работни заплати следва да се компенсират от повишените приходи на централата от свободния пазар.

След извършен анализ и оценка на ценообразуващите елементи, формиращи пълната цена за електрическа енергия на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, условно-постоянните разходи на дружеството са коригирани от 317 225 хил. лв. на 289 871 хил. лв., вследствие на извършена корекция на разходите за амортизации, социалните разходи, разходите за канцеларски материали и материали за текущо поддържане, до нивото, отчетено през базисната година. Освен, че дружеството не е обосновало завишените разходи за амортизации, приложимият за „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД метод за регулиране не предполага предварително включване в РБА на активи, съответно признаване на амортизации за тях, вследствие на изпълнение на текущи инвестиционни дейности през периода, за който се утвърждават цени, като активите, съответно амортизациите, се отразяват след въвеждането им в експлоатация, т.е. отчетени през базисната година.

Изложени са и мотиви относно неоснователност на искането по чл. 35 от ЗЕ.

Предвид всичко гореизложено, цената за електрическа енергия на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е изчислена в размер на 328,11 лв./MWh, без ДДС, при общо необходими приходи от 2 379 056 хил. лв. и нетна електрическа енергия - 7 250 804 MWh.

В т. III от диспозитива на Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г. на Комисия за енергийно и водно регулиране е отказано на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД утвърждаване на цена, по която дружеството да продава електрическа енергия на обществения доставчик.

По делото е изготвено заключение по допуснатата СИЕ, прието в съдебно заседание от 02.03.2023 г. /при предходното разглеждане на делото пред АССГ – адм. д. № 7415/2022 г./ и неоспорено от страните, което съдът кредитира като компетентно и обосновано, но същото приема за неотнормено към спора.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срок, от надлежна страна по чл. 147, ал. 1 от АПК, срещу подлежащ на оспорване административен акт и е допустима, като намира за неоснователни възраженията на заинтересованите страни по делото за недопустимост на оспорването. Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

По арг. от чл. 10 от ЗЕ Комисията за енергийно и водно регулиране /Комисията/ осъществява регулирането на дейностите в енергетиката. Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ Комисията определя прогнозна месечна разполагаемост за производство на електрическа енергия на производителите, от които общественият доставчик да изкупува електрическа енергия, както и количеството електрическа енергия, в съответствие с които общественият доставчик да сключва сделки с крайните снабдители. Според чл. 30, ал. 1, т. 1 от ЗЕ на регулиране от Комисията подлежат цените, по които производителите

в рамките на определената им от комисията разполагаемост по чл. 21, ал. 1, т. 21 ЗЕ продават електрическа енергия на обществения доставчик. Предвид цитираните разпоредби, приетото решение безспорно попада в кръга на материалната компетентност на КЕВР.

Съгласно чл. 13, ал. 1 от ЗЕ Комисията е постоянно действащ орган, който заседава, ако присъстват повече от половината от общия брой членове или от членовете на съответния състав. Същата разглежда и решава въпросите, свързани с регулиране на бизнес плановите и цените в енергетиката и на В и К услугите и постъпилите жалби в два състава, както следва: 1. състав "Енергетика", който включва председателя, членовете със стаж в областта на енергетиката, както и членовете, които са юрист и икономист; 2. състав "Водоснабдяване и канализация", който включва председателя, членовете със стаж в областта на водоснабдяването и канализацията, както и членовете, които са юрист и икономист /чл. 13, ал. 2 ЗЕ/.

Относно необходимото мнозинство ал. 3 на чл. 13 от ЗЕ предвижда, че Комисията се произнася с мотивирани решения, които са индивидуални или общи административни актове. Решенията се приемат с мнозинство повече от половината от общия брой членове или от членовете на съответния състав, от които поне: 1. двама от членовете със стаж в енергетиката - при упражняване правомощия на комисията в енергетиката; 2. един от членовете със стаж в областта на водоснабдяването и канализацията - при упражняване правомощия на комисията във водоснабдяването и канализацията. Въздържане от гласуване не се допуска. Начинът на гласуване на всеки гласувал и мотивите на всеки гласувал против се отразяват в протокол към решението (ал. 4).

В случая съдът установява, че оспореният административен акт е издаден от компетентен орган съгласно овластяване по закон с правомощията по регулиране на цените в енергетиката. Проведено е закрито заседание, за което е съставен протокол с отразени в него начин на гласуване на членовете. Спазени са изискванията за кворум и мнозинство за вземане на решения.

Процесното решение е постановено без да са допуснати нарушения административнопроизводствените правила.

В случая административното производство е образувано във връзка с подадени заявления от различни енергийни дружества подробно описани в решението. Със Заповед № 3-Е-1043/16.05.2022 г. е създадена работна група. Изготвен е доклад с вх. № Е-Дк-1501/23.05.2022 г., който е приет на закрито заседание на КЕВР с решение по Протокол № 128 от 27.05.2022 г., т. 3. На 02.06.2022 г. е проведено открито заседание на Комисията, като на основание чл. 48 от НРЦЕЕ е приет проект на решение за утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“ по Протокол № 138 от 03.06.2022 г., т. 2.

На 07.06.2022 г. проектът на решението е подложено на обществено обсъждане по реда на чл. 14 от ЗЕ.

Във връзка с проведеното открито заседание от енергийните дружества са постъпили становища и възражения, както следва: с вх. № Е-13-01-1005 от 02.06.2022 г. от „НЕК“ ЕАД, с вх. № Е-13-41-1029 от 02.06.2022 г. от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, с вх. № Е-13-62-1038 от 02.06.2022 г. и вх. № Е-13-62-1050 от 14.06.2022 г. от „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД, с вх. № Е-13-47-1014 от 02.06.2022 г. и вх. № Е-13-47-1020 от 15.06.2022 г. от „Електрохолд Продажби“ АД, с вх. № Е-13-262-1038 от 02.06.2022 г. и вх. № Е-13-262-1038 от 17.06.2022 г. от „Електроразпределение Юг“ ЕАД,

с вх. № Е-13-49-1006 от 02.06.2022 г. и вх. № Е-13-49-1006 от 16.06.2022 г. от „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, с вх. № Е-13-273-1070 от 02.06.2022 г. от „Електроразпределение Север“ АД, с вх. № Е-13-46-1013 от 02.06.2022 г. от „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, с вх. № Е-13-12-1004 от 02.06.2022 г. от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, с вх. № Е-14-33-2 от 02.06.2022 г. от „ТЕЦ Бобов дол“ АД, с вх. № Е-14-34-2 от 01.06.2022 г. от „ТЕЦ Марица 3“ АД и с вх. № Е-14-09-1004 от 02.06.2022 г. от „Топлофикация-Русе“ АД.

Решението съдържа подробна мотивна част, включваща експертни констатации, ведно с посочване на конкретните данни и изчисления на членовете на КЕВР, които са участвали в приемането му, като са обсъдени и изложените от жалбоподателя възражения и данни съгласно представеното становище в процедурата по издаване на акта. Противно на твърденията в жалбата, в разпоредителната част на акта е изразена волята на колективния орган по отделните точки, като в оспорената т. III ясно е посочено, че се отказва утвърждаване на цена, по която "ТЕЦ Марица Изток 2" ЕАД да продава електрическа енергия на обществения доставчик. В мотивите е посочено също така правното и фактическото основание за приемането му.

С оглед горното съдът приема, че оспореното решение е издадено от компетентен орган, в изискуемата от закона писмена форма и при спазване на процесуалните правила.

Настоящият състав намира за неоснователни възраженията в жалбата, че решението в обжалваната му част е постановено в противоречие с материалния закон предвид следното:

Съгласно §1, т. 46 от ДР на ЗЕ „производител“ е лице, произвеждащо електрическа и/или топлинна енергия, или газ от възобновяеми източници, или извършващо добив на природен газ. По делото е безспорно, че „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД е производител на електрическа енергия съгласно издадена лицензия за производство на електрическа енергия.

Съгласно легалната дефиниция на "разполагаемост", дадена в § 1, т. 48 от ДР на ЗЕ, това е способност на производител да осигурява мощност на разположение през определен период от време, за да доставя електрическа енергия и се измерва във "ват по час" и производните единици.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 21 ЗЕ /в относимата редакция/ КЕВР определя прогнозна месечна располагаемост за производство на електрическа енергия на производителите, от които общественият доставчик да изкупува електрическа енергия, както и количеството електрическа енергия, в съответствие с които общественият доставчик да сключва сделки с крайните снабдители. Разпоредбата изрично предвижда, че Комисията не определя располагаемост на производители, чиято регулирана цена надхвърля с повече от 10 на сто прогнозираната пазарна цена за регулаторния период, с изключение на тези по чл. 93а и 94 от ЗЕ.

Според чл. 93а, ал. 1 ЗЕ /в относимата редакция/ общественият доставчик изкупува електрическата енергия: 1. от централи, присъединени към електропреносната мрежа с обща инсталирана електрическа мощност, по-малка от 500 kW, произведена от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия; 2. по договори за дългосрочно изкупуване на располагаемост и електрическа енергия; 3. в количество, определено по реда на чл. 4, ал. 2, т. 8. По арг. от ал. 2 на същата разпоредба общественият доставчик изкупува електрическа енергия, определена в рамките на располагаемостта по чл. 21, ал. 1, т. 21,

с цел осигуряване с електрическа енергия на крайните снабдители. Разпоредбата на чл. 94 от ЗЕ касае изкупуване на електрическата енергия, закупена от крайните снабдители по реда на чл. 162 и по чл. 31 от Закона за енергията от възобновяеми източници по цената, по която са я закупили, и е неотносима към делото.

Видно от гореизложеното по силата на закона „НЕК“ ЕАД е задължено да изкупува определени количества електрическа енергия по предварително определени непазарни цени.

По заявление на „НЕК“ ЕАД до КЕВР и въз основа на извършен технико-икономически анализ Комисията е определила и отделна разполагаемост на обществения доставчик, извън тази, определена по силата на закона, а именно от водноелектрическите централи над 10 MW, собственост на НЕК ЕАД.

С оглед на всичко гореизложено „НЕК“ ЕАД следва да получи количествата електрическа енергия по чл. 93а и 94 от ЗЕ в качеството си на обществен доставчик, като същевременно произвежда електрическа енергия от собствените си ВЕЦ. Също така Комисията е определила и самостоятелна разполагаемост на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД по подадено от дружеството заявление.

Предвид изложеното двата доставчика на електрическа енергия за регулиран пазар са „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД и „НЕК“ ЕАД, т.е. същите са страни в административното производство.

Изложените до тук обстоятелства са обективирани в таблицата на стр. 38 от мотивите на решението.

Така видно от таблицата, в микса за регулиран пазар посредством „НЕК“ ЕАД са включени различни видове мощности - въглищни - т. 1 и т. 2; газови - т. 4; вятърни, слънчеви и малки ВЕЦ - т. 3; големи ВЕЦ - т. 7, а чрез АЕЦ „К.“ е осигурена и постоянна базова мощност. Комисията е включила всички видове производствени мощности на електрическа енергия съществуващи на територията на Р България. Избрани са източниците с най-ниска цена и са включени всички видове производствени мощности. По този начин е изпълнено изискването на чл. 24, ал. 2 от ЗЕ, отм., за да се постигне най-ниска цена, сезонност и покриване на върхови товари. На стр. 14-15 от мотивите на процесното решение „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД е посочило производствено-техническите показатели на производството „...прогнозни режими на работа на ЯЕБ през 2022 г. - 2023 г. съгласно плана за развитие на дружеството; планови престои за ПГР - 40 календарни дни на ЯЕБ № 6 през второ полугодие на 2022 г., 40 календарни дни на ЯЕБ № 5 през първо полугодие на 2023 г.; допустима непланова неготовност - 1%, при световна тенденция за АЕЦ в експлоатация - до 3%; прогнозен размер на производство (бруто) за регулаторния период при така планираните експлоатационни режими в размер на 16 379 550 MWh: “.

На стр. 36 от решението КЕВР е посочила след извършен анализ колко следва да е количеството електрическа енергия за регулиран пазар: „Предвид отклоненията на прогнозите на крайните снабдители от реално закупените количества от обществения доставчик през последните два ценови периода, както и разминаването в прогнозите на „НЕК“ ЕАД (12 261 639 MWh) и крайните снабдители (11 694 556 MWh) за следващия ценови период, при определянето им са използвани отчетните данни за 2021 г., които са индексирани с 1% - 12 086 618 MWh.

Въз основа на извършен анализ на информацията относно прогнозната структура на производството и потреблението на електрическа енергия за новия ценови период е

установено, че необходимото количество електрическа енергия за покриване нуждите от енергия в страната е в размер на 33 930 000 MWh, от които 12 086 618 MWh за крайни битови клиенти на регулиран пазар.

От гореизложеното става ясно, че след като за регулиран пазар са необходими 12 086 618 MWh, а „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД може да произведе 16 379 550 MWh, то целогодишно ядрената електроцентрала ще е на разположение, съответно ще е в състояние винаги да осигури базова мощност, т.е. необходимостта от електрическа енергия през всеки един сезон и при всяко едно натоварване.

Съгласно чл. 37а от Наредба №1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия /НРЦЕЕ/, Комисията определя прогнозна пазарна цена за базов товар за всеки регулаторен/ценови период въз основа на анализ на форуърдните сделки за този период на националната и регионалните борси. Форуърдните сделки се реализират на борсовия сегмент „Централизиран пазар за двустранни договори“. Прогнозната пазарна цена за базов товар за регулаторния период е изчислена от КЕВР в размер на 430.94 лв./ MWh без ДДС /стр.12 от решението/. Начинът, по който е формирана тази стойност на прогнозираната пазарна цена, е подробно описан в т. I от мотивите на решението /стр. 7-13/.

Посочената прогнозна пазарна цена е законосъобразно определена в рамките на оперативната самостоятелност на Комисията. В случая, нормативните изисквания относно начина на определяне на прогнозната пазарна цена са спазени. Комисията подробно е обосновала по какъв начин и въз основа на какви данни и анализи е определила посочената прогнозна пазарна цена. Изложените в тази връзка мотиви са конкретни, детайлни и логични, а изводите са формирани при спазване на приложимите материалноправни разпоредби – чл. 37а от НРЦЕЕ.

Следва да се отбележи също така, че при изпълнение на правомощията си за ценово регулиране Комисията се ръководи от принципите, уредени в чл. 23 и чл. 24 от ЗЕ. В чл. 23, т. 4 ЗЕ е регламентирано правомощието, тоест правото и задължението, на комисията да осигурява баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите. Друг принцип, от който се ръководи комисията при изпълнение на регулаторните си правомощия, е осигуряването на равнопоставеност между отделните категории енергийни предприятия и видовете клиенти (чл. 23, т. 5 от ЗЕ). На следващо място, следва да предприема действия за създаване на стимули за развитието на конкурентен пазар за дейности в енергетиката, където има условия за това (чл. 23, т. 6 ЗЕ), създаване на стимули за енергийните предприятия за ефективност на регулираните дейности (т. 11 от с.з.); създаване на гаранции за защита на крайните клиенти (т.12 от с.з.); насърчаване повишаването на енергийната ефективност при производството, преноса, разпределението и крайното потребление на енергия и природен газ (т.14 от с.з.).

Съгласно чл. 24, ал. 2 от ЗЕ при изпълнение на правомощието си по чл. 21, ал. 1, т. 21 комисията прилага критериите по-ниска цена, сезонност и покриване на върхови товари. С. място на тази норма сочи, че тези критерии са уредени като принципи и са водещи при тълкуването и прилагането на закона в областта на определяне на разполагаемост на производител на електрическа енергия, която следва да продаде на обществения доставчик. От тях на първо място е посочена цената като фактор при преценката относно определяне на разполагаемост на производител. Същата е проявление и на принципите на баланс между интересите на производителите и тези на крайните

потребители на електрическа енергия, от една страна, и на сигурност на енергийната система, от друга, на принципите на създаване на условия за ефективност при производството на електрическа енергия и на стимули за конкурентния пазар. Ето защо правомощията на КЕВР предполагат оценка и анализ на предоставената информация с оглед на нейната точност и икономическа обоснованост, както и съответствие с горните принципи, поради и което комисията няма задължение да приеме еднозначно предложенията на енергийните предприятия, ако те не съответстват на балансирания интерес на участниците на енергийния пазар. Да се приеме, че произведената от едно определено енергийно дружество електрическа енергия следва да бъде изкупена от обществения доставчик на каквато и да е цена, би означавало за това дружество да се създаде предимство във вреда на останалите производители, на конкуренцията и на крайните клиенти.

В настоящия случай Комисията е осъществила правомощията си като е извършила оценка и анализ на предоставената информация с оглед нейната точност и икономическа обоснованост, както и съответствие с горните принципи. Така видно и от таблицата на стр. 37 от решението /л. 33/ комисията е сравнила прогнозната пазарна цена - 430,94 лв./MWh с изчислената на дружествата - заявители и е достигнала до извод, че тази на „ТЕЦ-Бобов Дол“ АД, „ТЕЦ Марица 3“ АД и „Топлофикация Русе“ АД надхвърля законоустановения максимум от 10%, поради което е отказала да определи квота, респективно цена за регулиран пазар за тези три дружества.

Предложената от „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД цена от 328,11 лв./МВтч е под прогнозната пазарна цена от 430,94 лв. /МВтч, но КЕВР установява, че цените на производителите на електрическа енергия „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД и „НЕК“ ЕАД са по-ниски от тези на жалбоподателя, съответно с 305% и 438%. По тази причина Комисията в разпоредителната част на оспореното решение е отказала утвърждаване на цена, респективно включване на дружеството в регулирания пазар, цените на който са по-ниски от тези на свободния пазар.

Нещо повече, Комисията след като е разгледала заявлението за утвърждаване на цени е установила, че предложената от дружеството цена следва да е още по-висока, т.е. по-благоприятна за „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД от предложената от дружеството – 299,03 лв./MWh. Посочените изчисления са извършени въз основа на пазарни данни за тенденциите на пазара на фючърси на електрическа енергия на съседни пазари и в България, т.е. има обосновано предположение, че средната пазарна цена за периода 01.07.2022 г. - 20.06.2023 г. ще е много над изчислената от КЕВР и от самото дружество цена. В тази връзка липсва пазарна логика „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД да желае да участва на регулиран пазар, на който ще реализира значително по-малко приходи.

Законодателят е предвидил възникването на посочената пазарна ситуация като именно в тази връзка е въвел нормите на чл. 21, ал. 1, т. 21, изр. второ от ЗЕ и чл. 24, ал. 2 от ЗЕ. Същите създават регулаторен механизъм за предпазване на лицензиантите по реда на ЗЕ от реализиране на загуби и пропускане на ползи, като не задължава КЕВР да включва същите в разполагаемостта за регулиран пазар, а им предоставя възможност да реализират цялото си производство по свободно договорени цени, т.е. не да трупат загуби, а да реализират максимални печалби.

Следва да се отбележи също така, че макар и неотнормирана към предмета на оспорването, експертизата /приета при първото разглеждане на делото пред АССГ/ отново установява по-висока цена на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД от тази на „НЕК“ ЕАД и „АЕЦ Козлодуй“

ЕАД.

По отношение на въпросът дали чл. 24, ал. 2 от ЗЕ, отм. се прилага в случай, че цената е под 10 процента, съдът намира, че от логическото тълкуване на разпоредбата на чл. 24, ал. 2 от ЗЕ следва безпротивовречив извод, че след като няма задължение да определя разполагаемост съразмерно на всички попадащи в диапазона под 10 процента производители, то единствените приложими критерии са тези по чл. 24, ал. 2 от ЗЕ, отм. В тази връзка следва да се отбележи, че след влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ДВ, бр. 59 от 5.07.2013 г.) КЕВР няма задължение да определя разполагаемост за всеки производител, а в условията на оперативна самостоятелност следва да определя такава в зависимост от заявените количества електрическа енергия за продажба на пазара, което гарантира сигурност на системата, като чрез икономически механизми производството се обуславя от потреблението на енергия в страната, в съответствие с принципа на регулиране в енергетиката да се осигури баланс между производството и потреблението на електрическа енергия въз основа на обективните критерии по чл. 24, ал. 2 от ЗЕ отм.

По тези съображения, съдът намира, че решението в обжалваната част е постановено от компетентен орган, при спазване на законоустановената процедура, в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона, поради което жалбата на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД следва да се отхвърли като неоснователна.

С оглед изхода на спора в полза на КЕВР и на „НЕК“ ЕАД следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер от 200 лева, определен съобразно чл. 37 от Закона за правната помощ /ЗПП/ вр. чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ /НЗПП/.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно от АПК, Административен съд - София – град, Трето отделение, 44 състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2“ ЕАД, ЕИК-123531939, срещу Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г. на КЕВР в частта му по т. III от диспозитива, касаещ отказ за утвърждаване на цена, по която дружеството жалбоподател да продава електрическа енергия на обществения доставчик.

ОСЪЖДА „ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2“ ЕАД, ЕИК –[ЕИК], със седалище и адрес на управление: област С. З., [община], [населено място], да заплати на Комисията за енергийно и водно регулиране сума в размер на 200 (двеста) лева разноски по делото.

ОСЪЖДА „ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2“ ЕАД, ЕИК –[ЕИК], със седалище и адрес на управление: област С. З., [община], [населено място], да заплати на „Национална електрическа компания“ ЕАД, ЕИК –[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], сума в размер на 200 (двеста) лева разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: